

Eriytyinen tuki ja päivähoito – varhaiskasvatuksen ja neuvolan yhteistyö

Neuvolalääkäri Tarja Puotiniemi
Eriytyiskasvatuksen koordinaattori Sari Salomaa-Niemi

Valtakunnalliset neuvolapäivät 29.10.2009

© Tampereen kaupunki

Eriytyinen tuki ja päivähoito – varhaiskasvatuksen ja neuvolan yhteistyö

Kolme tarkasteltavaa näkökulmaa yhteistyöstä

- 1. Eriytyisen tuen tarpeen tunnistaminen**
- 2. Eriytyinen tuki päivähoidossa**
- 3. Yhteistyön kehittäminen**

© Tampereen kaupunki

2

1. Erityisen tuen tarpeen tunnistaminen

- **Toimiva ”rutiiniyhteistyö”**
 - Päivähoidon palaute neuvolaan
 - täydentää havaintoja lapsen arjesta
 - tärkeä palaute kun terveyttä arvioidaan laaja-alaisesti
 - olennainen osa 5 v lääkärintarkastusta (jatkossa 4 v)
 - vanhempien huoli
 - lapsen tutkiminen
 - terveydenhoitajan tutkimus
 - päivähoidon palaute

1. Erityisen tuen tarpeen tunnistaminen

- **Palaute päivähoitoon**
 - Palautteessa neuvolan jatkosuunnitelma tuesta/tutkimuksista
 - Tietoa päivähoitoon kuntoutuksen suunnittelun pohjaksi

2. Erityinen tuki päivähoitossa

- **Lapsella lievä/normaali kirjoon kuuluva vaikeus**
- **Lapsella selvä kehitys viive/vaikeus**
 - esim. neurologinen erityisvaikeus
 - erityistyöntekijän tutkimuksia
 - erikoissairaanhoidon tutkimuksia

2. Erityinen tuki päivähoitossa

- **Neuvolan tarkoittama lisätuki voi olla päivähoiton toimivaa arkea tarvittavin pedagogisin menetelmin**
- **Erityinen tuki päivähoiton päätöksellä**
- **Erityispäivähoitolausunto**
 - miksi tarvitaan?
 - tuo ”ryhtiä” toimintaan?
 - resurssin varmistus?
 - milloin tarvitaan?

3. Yhteistyön kehittäminen - kolme toivetta!

1. Yhteinen lapsen kasvua ja kehitystä koskeva suunnitelma
2. Päivitetty tieto toistemme toiminnasta
3. Vanhemmuuden tukeminen tukevammaksi ja joustavammaksi

3.1. Lapsen palvelukokonaisuuteen liittyviä suunnitelmia nyt

- lastenneuvolan ikävuosittaiset (3, 4, 5 ja 6 v) arvioinnit
- varhaiskasvatussuunnitelma (päivähoito)
- hoitosopimus (päivähoito)
- kuntoutussuunnitelma (päivähoito)
- kuntoutussuunnitelma (erikoissairaanhoido)
- erityishuolto-ohjelma (erityishuollon ohjelma/kehitysvammalaki)
- lapsen esiopetuksen suunnitelma (päivähoito, esiopetus)
- henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS esi- ja perusopetus, erityisen tuen päätöksen täytäntöönpano)
- lapsen/nuoren lääkehoitosuunnitelma
- yksilöllinen hyvinvointi- ja terveyssuunnitelma (ns. neuvola-asetus, terveystarkastus ja laaja terveystarkastus)
- suunnitelma erityisen tuen järjestämisestä (ns. neuvola-asetus, yhteistyö kunnan muiden toimijoiden kanssa)

3.1 Yhteinen lapsen kasvun ja kehityksen suunnitelma

- auttaa erityisen tuen lapsia/perheitä, kun paljon toimijoita, paljon suunnitelmia
- lainsäädäntö ei sisällä moniammatillisen yhteistyön rakennetta lasten palveluissa
- tavoitteena palveluprosessien kehittäminen ja palvelujen tehostuminen
 - tiedon kulun varmistaminen
 - päällekkäisen työn välttäminen
- tarkoituksena yhdistää kunnan järjestämisvastuulla olevien tahojen (lastenneuvolan, päivähoidon, esiopetuksen, perusopetuksen, kouluterveydenhuollon) lapsen kasvun ja kehityksen kannalta välttämättömät rekisteritiedot yhteen palvelukokonaisuuteen
- Pilottina vireillä, totta muutaman vuoden kuluttua?

3.1 Yhteinen lapsen kasvun ja kehityksen suunnitelma

- lapsen hyvinvointi- ja terveystieteiden sekä varhaisen tuen huomioon ottaminen kaikissa palveluissa moniammatillisesti (perustuu Kansanterveyslakiin ja ns. neuvola-asetukseen 380/2009)
- kasvu ja kehitys yläkäsitteitä, jonka alla
 - esim. lapsen toimintakyky ja sen seuraaminen
 - lapsen vahvuuksien ja normaalin kasvun/kehityksen seuranta
 - perhe- ja elinolosuhteet ja niiden muutokset
- suunnitelmätiedon jatkuvuus lapsen kasvaessa
- saumattoman moniammatillisen (poikkialuehallinnollisen) työn rakenteen säätäminen
- koskisi kaikkia lapsia lastenneuvolasta perusopetuksen toisen vuosiluokan loppuun

3.2 Päivitetty tieto päivähoidon ja neuvolan toiminnasta

- **Yli hallintokuntien tietoa**
 - Kerran vuodessa / kun muutoksia
 - Päivähoidon resurssit, uudet työtavat
 - Neuvolan yhteistyötapa päivähoitoon
- **Vaatii kulttuurin/asenteen muutosta**

3.3 Vanhemmuuden tukeminen

Lähetämisen kulttuuri

- Neuvola : terveydenhoitaja, lääkäri
- Neuvolapsykologi
- Perheneuvola
- Erikoissairaanhoito: lastenpsykiatria
- Vanhemman hoitotaho : omalääkäri, työterveyslääkäri, psykiatrinen sairaanhoitaja
- Perhetyöntekijä
- **Päivähoidon vanhempien tukeminen**
 - voisiko tuki olla yhdessä toteutettua?
 - monentasoista?

3.3 Uusiutuvat palvelukonseptit?

- **Hyvinvointineuvolatiimi => lapsiperheiden hyvinvointitiimi => perhekeskus**

- mukana terveydenhoitaja ja lääkäri, psykologi, perhetyöntekijä, sosiaalityöntekijä, päivähoidon edustus (perheneuvola)
- ennaltaehkäisy ja varhaisen tuen näkökulma

- **Lähetteen sijasta kutsu**

- **Kolme näkökulmaa**

- 1) yksittäisen asiakkaan/asiakasperheen tuen järjestäminen
- 2) yhteisöllisesti asiakasryhmän tarpeeseen vastaaminen
 - isät, yksinhuoltajat, uhmaikäisten vanhemmat, maahanmuuttajat...
- 3) **lapsiperheiden palveluiden kehittäminen alueellisesti**
 - esim. kylätalokonsepti eli ”koko kylä kasvattaa”!